

Upozorňujeme, že výchozí [es](#) verze této stránky byla v nedávné době aktualizována. Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

K dispozici jsou již tyto aktualizované překlady

Swipe to change

[španělština](#)

Rodičovská zodpovědnost – právo péče o dítě, právo na styk s dítětem

Španělsko

1 Co znamená pojem „rodičovská odpovědnost“ v praxi? Jaká jsou práva a povinnosti osoby s rodičovskou odpovědností?

Ve španělském právu se rodičovská zodpovědnost obvykle označuje jako „*patria potestad*“. Koncept rodičovské zodpovědnosti zahrnuje práva a povinnosti osob, obvykle rodičů, popřípadě právnických osob, které jsou ochranou osoby a majetku nezletilého dítěte pověřeny ze zákona nebo rozhodnutím soudu. Rodičovská zodpovědnost musí být vždy vykonávána ve prospěch dítěte, a to s ohledem na jeho osobnost a zajištění jeho fyzické a psychické integrity. Zahrnuje následující práva a povinnosti:

1. Starat se o dítě, být s ním, žít s ním, vychovávat je a zajistit, že se mu dostane všestranného vzdělání.
2. Zastupovat dítě a spravovat jeho majetek.

2 Kdo obvykle nese rodičovskou odpovědnost vůči nezletilému?

Rodičovskou zodpovědnost vůči nezletilým dětem nesou rodiče.

I v případě, že jsou rodiče odloučeni, rozvedeni nebo spolu nežijí, náleží práva a povinnosti ve vztahu k osobě a majetku nezletilého, až na některé výjimky, oběma rodičům.

Žijí-li rodiče odděleně, vykonává rodičovskou zodpovědnost ten z rodičů, se kterým dítě žije. Na základě odůvodněné žádosti druhého rodiče však soud v zájmu dítěte může rozhodnout o tom, že rodičovská zodpovědnost bude oběma rodiči vykonávána společně, popřípadě může jednotlivé aspekty výkonu rodičovské zodpovědnosti mezi otce a matku rozdělit.

3 Pokud rodiče nejsou způsobilí nebo si nepřejí nést rodičovskou odpovědnost vůči svým dětem, je možné místo nich jmenovat jinou osobu?

Podle španělského práva mohou být výkonem rodičovské zodpovědnosti ve vztahu k nezletilým dětem pod dohledem soudu pověřeni jiní příbuzní nebo osoby či instituce, jestliže rodiče svou povinnost stanovenou zákonem vůbec nevykonávají nebo ji nevykonávají odpovídajícím způsobem.

4 Jestliže jsou rodiče rozvedeni nebo žijí odděleně, jak se stanoví rodičovská odpovědnost pro budoucnost?

V případě, že se rodiče rozvedou, může být výkon rodičovské zodpovědnosti upraven:

dohodou rodičů (*convenio regulado*) schválenou soudem, rozhodnutím soudu ve sporném řízení.

Rodičovská zodpovědnost jakožto instituce, jejímž smyslem je ochrana nezletilých, náleží oběma rodičům.

Za účelem zajištění péče o nezletilého mohou být přijata následující opatření:

Soud pověří výkonem rodičovské zodpovědnosti pouze jednoho z rodičů, což je nejčastější způsob v případě odluky nebo rozvodu na základě dohody i rozvodu ve sporném řízení, přičemž rodič, kterému nebyl svěřen výkon rodičovské zodpovědnosti, obvykle získá právo na styk s dítětem.

Soud pověří výkonem rodičovské zodpovědnosti oba rodiče, přičemž ti se v péči o dítě pravidelně střídají.

Ve výjimečných případech – vyžadují-li to mimořádné okolnosti a je-li to v zájmu dítěte – může soud rozhodnout o svěřením dítěte do péče jiné osoby, a to buď na základě žádosti samotných rodičů, nebo na základě rozhodnutí soudu.

Jsou-li za péči o dítě odpovědné orgány veřejné moci, zůstane to tak i nadále a péčí není pověřen ani jeden z rodičů.

5 Jestliže se rodiče dohodnou na otázkách rodičovské odpovědnosti, jaké náležitosti musí splnit, aby tato dohoda byla právně závazná?

Rodiče, kteří dosáhnou dohody v otázkách týkajících se výkonu rodičovské zodpovědnosti, musí předložit podepsanou dohodu obsahující všechny dohodnuté body. Vedle dalších opatření musí dohoda výslovně upravovat následující otázky:

péče o dítě,

výkon práva na styk s dítětem,

výkon rodičovské zodpovědnosti,

využití rodinné domácnosti,

výše výživného na nezletilé dítě.

Dohodu je třeba společně s žádostí předložit příslušnému soudu prvního stupně. Rodiče musí dohodu potvrdit u soudu, přičemž soud obsah dohody posoudí a rozhodne o ní poté, co dá možnost vyjádřit se nezletilému dítěti, je-li schopno vlastního úsudku, a státnímu zástupci.

Soud dohodu manželů o úpravě vztahů po prohlášení manželství za neplatné, po odluce nebo rozvodu potvrdí, nepoškozuje-li zájmy dítěte. Jestliže rodiče navrhnou způsob úpravy výkonu práva dětí na styk s prarodiči, soud může takové ujednání potvrdit poté, co prarodiče vyslechne a získá jejich souhlas.

Jestliže soud dané ujednání odmítne, musí tak učinit odůvodněným rozhodnutím. V takovém případě musí rodiče předložit soudci nový návrh dohody.

6 Jestliže se rodiče nedohodnou o otázkách rodičovské odpovědnosti, jaké jsou alternativní prostředky pro vyřešení sporu bez účasti soudu?

Nejlepším alternativním způsobem k soudnímu řízení, jak strany mohou dosáhnout dohody, je rodinná mediace.

Aby byla jakákoliv dohoda vymahatelná, musí být vždy potvrzena rozhodnutím soudu.

7 Jestliže se rodiče obrátí na soud, o jakých otázkách týkajících se nezletilého může soud rozhodnout?

Soud v zájmu nezletilých dětí vždy rozhodne o následujících otázkách (přičemž by se měl pokusit zabránit rozdělení sourozenců a měl by nezletilé, jsou-li schopni vlastního úsudku, vyslechnout):

soudní opatření týkající se práva péče o dítě, jehož výkonem je pověřen jeden nebo oba rodiče, a opatření týkající se zajištění vzdělání dítěte,

výkon práva na styk s dítětem, včetně stanovení času, způsobu a místa, kde se rodiče mohou s dítětem stýkat a trávit s ním čas,

ve výjimečných případech může soud právo na styk s dítětem omezit nebo jeho výkon pozastavit, jestliže nastanou závažné okolnosti nebo jestliže jeden z rodičů závažným způsobem a opakovaně porušuje své povinnosti,

přiznání rodičovské zodpovědnosti a, je-li to nezbytné a v zájmu dítěte, rozhodnutí o úplném či částečném výkonu rodičovské zodpovědnosti jedním z rodičů, včetně zbavení rodičovské zodpovědnosti v případě, že pro to existuje dobrý důvod, stanovení výše výživného, kterým je každý z rodičů povinen přispívat na pokrytí potřeb dítěte, přičemž soud zohlední jejich ekonomickou situaci a přijme opatření za účelem zajištění účelného využití výživného, v případě, že se rodiče nedohodnou jinak, soud rozhodne i o způsobu využití rodinné domácnosti a předmětu běžné potřeby, přičemž upřednostní toho z manželů, kterému bylo dítě svěřeno do péče.

8 Jestliže soud rozhodne o svěřením dítěte do péče výlučně jednomu z rodičů, znamená to, že tento rodič může rozhodovat o všem, co se tohoto dítěte týká, aniž by to musel konzultovat s druhým rodičem?

Obecně platí, že rodičovskou zodpovědnost sdílejí oba rodiče. Právo rozhodovat o všech věcech týkajících se dítěte tedy náleží oběma rodičům společně, a to i v případě, že dítě bylo svěřeno do péče pouze jednomu z nich.

V případě, že se rodiče na některé otázky týkající se nezletilého dítěte neshodnou (například pokud jde o otázky spojené se školní docházkou a vzděláváním, jako je výběr školy či mimoškolních aktivit, otázky spojené se zdravotní péčí o nezletilého, například výběr lékaře, osobní otázky, jako je volba jména nebo náboženské výchovy, popřípadě otázky spojené s volbou místa nebo země, kde nezletilý žije, atp.), může se kterýkoliv z rodičů obrátit na soud, který o dané věci rozhodne.

Poté, co soud vyslechne oba rodiče a případně i dítě, je-li schopné vlastního úsudku, soudce bez dalšího pověřil přijetím rozhodnutí otce nebo matku dítěte. Jestliže k neshodám dojde opakovaně nebo jestliže vyvstane jiný problém, který výkonu rodičovské zodpovědnosti brání zásadním způsobem, může soud rozhodnout o přiznání rozhodovací pravomoci zcela nebo z části jednomu z rodičů, popřípadě může výkon této pravomoci mezi rodiče rozdělit. Tato opatření mohou být přijata s platností nejdéle na dva roky.

9 Jestliže soud rozhodne o společné péči rodičů, co to v praxi znamená?

V případě, že je dítě svěřeno do péče oběma rodičům, se rodiče v zajištění každodenní péče o dítě střídají, a to v rámci předem stanovených období, které obvykle odrážejí organizaci školního roku (pololetí nebo školní rok).

Období školních prázdnin se mezi rodiče dělí.

10 Na jaký soud nebo úřad je třeba se obrátit s žalobou přiznání o rodičovské odpovědnosti? Jaké náležitosti je nutno dodržet a jaké dokumenty je třeba předložit?

Pro řízení o odluce nebo rozvodu na základě dohody je příslušný soud prvního stupně, v jehož obvodu se nachází poslední rodinná domácnost nebo bydliště jednoho z navrhovatelů.

V případě sporného rozvodového řízení je příslušný soud prvního stupně, v jehož obvodu se nachází společná domácnost manželů, a žijí-li manželé v různých soudních obvodech, může si navrhovatel vybrat mezi soudem v místě poslední rodinné domácnosti nebo místem bydliště odpůrce.

V případě řízení, které se týká pouze svěřením dítěte do péče a stanovení výživného mezi rodiči, kteří jsou nesezdáni, je příslušným soud prvního stupně v místě posledního společného bydliště rodičů. Žijí-li manželé v různých soudních obvodech, může si navrhovatel vybrat mezi soudem v místě bydliště odpůrce a soudem v místě bydliště nezletilého.

11 Jaké řízení se v těchto případech používá? Existuje zrychlené řízení?

V těchto případech se uplatní následující řízení:

Pokud strany dosáhly dohody, uplatní se řízení upravené v § 777 občanského soudního řádu pro odluku, rozvod a opatření týkající se svěřením dítěte do péče a stanovení výživného na nezletilé dítě, v případě, že manželé nejsou sezdáni.

Pokud strany dohody nedosáhly, uplatní se sporné řízení upravené v § 770 a § 774 občanského soudního řádu, které se uplatní také v případě rodinných řízení a řízení týkajících se nezletilých v případě, že manželé nejsou sezdáni.

V naléhavých případech lze navrhnout přijetí následujících opatření:

Předběžné opatření před podáním návrhu na prohlášení manželství za neplatné, odluku, rozvod nebo v rámci řízení o svěřením dítěte do péče a stanovení výživného. Předběžná opatření se řídí § 771 a 772 občanského soudního řádu.

Zákon výslovně stanoví, že v naléhavých případech mohou být opatření přijata prvním rozhodnutím, a to s okamžitou účinností.

Předběžná opatření odvozená od přijetí návrhu podaného v rodinných věcech nebo věcech týkajících se nezletilých dětí, jako v předchozích případech. To je upraveno v § 773 občanského soudního řádu.

12 Mohu získat právní pomoc na pokrytí nákladů řízení?

Za předpokladu, že je doložen nárok na poskytnutí právní pomoci v souladu se zákonem o právní pomoci, je možné obdržet částečnou nebo plnou právní pomoc (viz část „Právní pomoc – Španělsko“).

13 Je možno se odvolat proti rozhodnutí ve věci rodičovské odpovědnosti?

Aby bylo možno určit, proti kterému rozhodnutí je odvolání přípustné, je třeba rozlišit mezi všemi možnými rozhodnutími týkajícími se záležitostí spojených s rodičovskou zodpovědností:

proti všem rozhodnutím ve sporných řízeních je možné se odvolat k provinčnímu soudu;

proti rozhodnutím založeným na dohodě stran je možné se k provinčnímu soudu odvolat pouze v případě, že se rozhodnutí odklání od dohody, kterou strany předložily.

Zákon neumožňuje žádný opravný prostředek proti rozhodnutí o předběžném opatření nebo rozhodnutí o výkonu rodičovské zodpovědnosti.

14 V určitých případech může být nezbytné obrátit se na soud, aby rozhodnutí ohledně rodičovské odpovědnosti vymohl. Jaký postup se v těchto případech použije?

V případě, že soudní rozhodnutí ve věci rodičovské zodpovědnosti není dobrovolně plněno, je možné podat návrh na nucený výkon rozhodnutí k soudu prvního stupně, který rozhodnutí vydal.

Je třeba označit rozsudek nebo rozhodnutí, o jehož výkon se jedná, a osobu, proti níž má být nucený výkon realizován.

15 Co bych měl učinit, aby bylo rozhodnutí o rodičovské zodpovědnosti, které bylo vydáno soudem v jiném členském státě, uznáno a vykonáno v tomto členském státě?

Rozhodnutí týkající se výkonu rodičovské zodpovědnosti vydaná v jiném členském státě v rámci rodinných řízení, která jsou v daném státě vykonatelná a která byla oznámena, jsou ve Španělsku na základě žádosti kterékoli zúčastněné strany bez dalšího řízení uznána, a to v souladu s ustanoveními nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti.

Aby bylo možné přistoupit k nucenému výkonu rozhodnutí, je třeba podat návrh na nucený výkon k soudu v místě, v němž se nezletilý nachází a v němž je nucený výkon požadován. Je třeba k němu přiložit kopii rozhodnutí, jež má být vykonáno, přičemž toto rozhodnutí musí splňovat všechny požadavky stanovené pro určení jeho pravosti v souladu se standardizovaným formulářem uvedeným v příloze V. Vyžaduje se přítomnost advokáta nebo právního zástupce.

16 Na který soud v tomto členském státě bych se měl obrátit, chci-li napadnout uznání rozhodnutí o rodičovské zodpovědnosti, které bylo vydáno soudem v jiném členském státě? Jaký postup se v těchto případech použije?

Proti tomu, aby bylo ve Španělsku uznáno rozhodnutí ve věci rodičovské zodpovědnosti přijaté v jiném členském státě, je možné se bránit návrhem podaným k soudu prvního stupně, u něhož byl učiněn návrh na uznání rozhodnutí, přičemž tento návrh musí specifikovat důvody pro odmítnutí uznání rozhodnutí v souladu s nařízením č. 2201/2003.

Přípustné jsou tyto důvody:

rozhodnutí zjevně odporuje veřejnému pořádku, bere-li se ohled na nejvlastnější zájem dítěte,

vyjma naléhavých případů dítěti nebyla dána příležitost se k věci vyjádřit,

rozhodnutí bylo vydáno v nepřítomnosti druhé strany a žalobní návrh nebyl druhé straně doručen nebo o něm nebyla zpravena, ledaže je prokázáno, že tato strana s rozhodnutím vyslovila souhlas,

strana, která odmítá uznat rozhodnutí a tvrdí, že rozhodnutí brání výkonu rodičovské zodpovědnosti, neměla příležitost se k věci vyjádřit,

dané rozhodnutí odporuje rozhodnutí vydanému později.

17 Jaké právo použije soud v řízení o rodičovské zodpovědnosti, jestliže dítě nebo strany nežijí v tomto členském státě nebo mají různou státní příslušnost?

Použitelným právem je právní řád místa obvyklého bydliště nezletilého dítěte, v souladu s Haagskou úmluvou z roku 1996 týkající se ochrany dětí.

Tyto internetové stránky jsou součástí portálu [Vaše Evropa](#).

Velice uvítáme jakoukoli [zpětnou vazbu](#) ohledně užitečnosti poskytnutých informací.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Poslední aktualizace: 11/12/2020

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.